

Dame met hoed.

Wim Bouterse

Twee mensen ontmoeten elkaar toevallig in het station Haarlem. Hun wegen scheiden weer, kruisen weer en scheiden weer. Ze zien wel...

Elk gaat daarna in een eigen reis verder. De één kijkt naar het eigen land, maar nu samen met de ogen van twee buitenlandse vrienden, de ander ondergaat de wereld buiten Nederland met de ogen en vanzelfsprekendheden van een Nederlander. Voor beiden wordt dit soms confronterend. De eigen vanzelfsprekendheden blijken dan soms helemaal niet zo vanzelfsprekend.

Dan wordt er ver weg iemand vermist.

*Opgedragen aan
Elfje – 1,
mijn literaire muze.*

*Het waren haar uitdagingen en haar vaak humoristische,
verrassende en soms heerlijk vileine tekstvoorzetjes die mij
over de streep hielpen om nu toch maar eens fictie te gaan
schrijven.*

*Die wisselwerking was een geweldig vliegwiel voor mij om
steeds verder te gaan, vaak verrast over de onverwachte
wendingen die het verhaal zo soms meekreeg.*

*Het verhaal kreeg al schrijvende een eigen dynamiek en, hoe
gek dat wellicht ook klinkt, ik werd er zelf onweerstaanbaar in
meegetrokken.*

Restte mij slechts om dat zo goed mogelijk op te schrijven ...

Wim Bouterse

Assen Juni 2019.

1^e druk juni 2020.

2^e druk december 2020

Deel 1.

2008 Haarlem, Zuid-Frankrijk, Carcassonne, Barcelona...

1.

Zonnestralen vielen door de stationskap van Haarlem. Het begon tegen het eind van de middag te lopen. Een slome wind bewoog wat bladeren en liet wat papiertjes over het perron dwarrelen. De lucht leek nog warm maar in de schaduw kreeg je al de neiging om je jas dicht te knopen. De trein naar Amsterdam moest nu elk moment kunnen binnenlopen.

Hij slenterde langzaam over het perron. Nog steeds geen trein. Vreemd.

“Dames en heren, de treinen van en naar Amsterdam hebben een nog onbekende vertraging. Let u alstublieft op de omroepberichten.” klonk het door de luidsprekers.

‘Hm, dat schiet dus niet op. Koffie? Mm, een beetje te vroeg in de middag nog...’

Hij slenterde weer verder.

‘Slenteren... Wat een gek woord eigenlijk. Okay, slenteren dus dan maar.’

Hij keek wat peinzend het station rond.

‘Prachtig toch, zo’n oud station. Dat komt uit de tijd dat reizen nog echt reizen was. Chique dames en heren met valiezen en grote hutkoffers die door besnorde witkielen met spoorpetten op karren met ijzeren wielen naar de bagagewagen werden gereden. Toen dreven er nog stoomwolkjes langs de trein van de locomotief of van de stoomverwarming. En die chique dames liepen nog in slepende jurken, met parasolletjes en grote zwierige hoeden. En “Jan met de pet” mocht zich behelpen met de harde houten banken van de derde klasse.’

Hij glimlachte en keek verder rond over het perron: “Ach, gekke ouderwetse ziel. Ja, dit station van Haarlem is daar echt het decor voor.”

Hij bleef staan. Opeens realiseerde hij zich dat zijn ogen door het raam van de stationswachtkamer bleven rusten op een dame. 'Een meisje nog? Of toch een dame? Ja, toch wel een dame' concludeerde hij.

Ze zat te lezen. Ze was slank en droeg een wijd gerande hoed, en een elegante, zwierige jurk met stippeltjes of kleine bloemetjes of zo. Een plaatje. Onwillekeurig liep hij wat nader. Het lage zonlicht weerkaatste juist op haar hoed waar haar donkere, schouderlange haar onderuitkwam. Ze had een modieuze, wat overmaatse zonnebril op die haar ogen afdekte. Naast haar stond een grote zwarte map en een paraplu.

'Net een parasolletje.' Het deed hem vaag denken aan een schilderij uit het spoorwegmuseum.

'Zo, en waar is dan nu haar heer gemaal, met (uiteraard) snor en hoge hoed?'

Hij lachte zich zelf uit: 'Ik heb weer eens te veel naar schilderijen van Gainsborough gekeken, blijkbaar. Of naar één van zijn Engelse tijdgenoten. Ja, ook die schilderden vaak beeldschone vrouwen.'

Hij aarzelde of hij ook de wachtkamer zou ingaan. Toch wel nieuwsgierig.

De dame las door, geheel opgaand in haar boek. Soms zag hij haar slanke handen een pagina omslaan. Ze droeg een gouden kettinkje om haar hals. De weerkaatsing van het licht speelde er mee als ze zich gracieus bewoog.

"Stel je niet aan idioot" zei een stemmetje in hem, "je lijkt wel verliefd op het eerste gezicht."

"Ga toch gewoon even kijken joh. Van schoonheid mag je toch genieten als die zich voordoet?" zei een ander stemmetje in hem.

'Oh, verdomde verlegen Calvinist. Vooruit, naar binnen, misschien moet ik het lot een handje helpen.'

Hij liep naar binnen. De dame keek niet op en las geconcentreerd verder. Ze ging verzitten. Ze had iets melancholisch over zich, maar hij had geen idee waarom. Hij probeerde de titel van het boek te ontcijferen. "Bonjour Tristesse".

Dat kende hij. Lang geleden zelf gelezen, in het Frans, maar een beetje kwijt hoe het verhaal ook alweer ging. Van Françoise Sagan. Een klassieker. 'Zou ze het in het Frans lezen of zou het een vertaling zijn?'

Door het raam klonk vaag het geluid van een omroepbericht. Hij verstond het niet. De dame evenmin. Ze schoof haar zonnebril naar het puntje van haar neus en probeerde aandachtig te luisteren. Het bericht werd niet herhaald. Hij voelde zich eventjes verlegen, als een opgeschoten puber, toen zij hem even aankeek. Maar haar blik dwaalde alweer terug naar haar boek.

"Idioot!" riep dat vermaledijde stemmetje weer eens in zijn hoofd. "Je bent een volwassen kerel, redelijk geslaagd, en met een aanzienlijke staat van dienst! En je laat je toch niet uit het veld slaan of verlegen maken door een knap gezichtje?" "Au! Ja dus."

De tijd ging traag verder. Geen trein. Nog steeds niet. De maffe storm in zijn hoofd was nog niet uitgeraasd. Hij had er geen afdoende verweer tegen.

De omroep buiten kraakte weer. Hij schoot overeind maar was te laat om het bericht goed te horen. Hij besloot om aan een schooljongen die buiten op de bank zat te vragen wat er gezegd was. "Er is een kleine storing bij Amsterdam meneer, maar die denken ze bijna klaar te hebben en dat treinen misschien over een uurtje weer kunnen rijden."

Hij bedankte hem en ging weer naar binnen.

De dame keek op.

“Wat is er omgeroepen meneer?”

‘Mooie stem, en héél melodieus, en in de verre verte ook een licht accent. Zou ze een Française zijn?’ vroeg hij zich af.

Hij schraapte zijn keel. Zijn stem had ‘m wel vaker in de steek gelaten op spannende momenten. De dame keek hem aan.

Was dat een vleugje vermaak dat om haar mond speelde? Hij vertelde wat de jongen hem zojuist gezegd had. Toen

glimlachte ze hem toe en zei: “Ach, dit overleven we wel.” De zweem van melancholie was echter niet verdwenen.

“Tja, met een goed boek kom je al een heel eind.”

Ze keek op, en draaide haar boek naar zich toe en bekeek de omslag even. “Kent u dit boek?” vroeg ze.

Hij knikte. “Ja, het is al wat jaren geleden dat ik het gelezen heb. Tja, ik probeerde het in het Frans te lezen. Gewoon om de taal beter in mijn vingers te krijgen. Was best lastig. Maar die sfeer...” Hij glimlachte en brak zijn zin af.

Haar ogen lichtten even op. Een beetje vragend, een beetje plagend? Ze glimlachte: “Hebt u iets met Frans of met Frankrijk?”

‘Oh die ogen! Blijf verd... bij de les!’ dacht hij in zich zelf.

Hij lachte en voelde zich even hopeloos verlegen.

“Ja” zei hij, “Op meerdere punten denk ik.”

Haar zonnebril was naar het puntje van haar neusje verschoven en ze keek vragend:

“Zoals...?”

“Tja, gewoon belangstelling. En om mijn ‘revanche’ te halen op de vele onvoldoendes voor Frans op mijn middelbare school. En omdat ik het wellicht in mijn werk zou kunnen gebruiken, en zeker ook in mijn zomerproject met vrienden..”

“Wat hebt u dan voor project?”

“Met een groep vrienden werken we al een paar zomers aan het restaureren van een oude boerderij, eigenlijk een oud chateau in Frankrijk, en dat is ontzettend leuk en gezellig.”

Ze legde haar boek opzij en keek hem met belangstelling aan: “Wat leuk.” Opeens ging er een frons over haar gezicht: “Hoe lang zou het nog duren tot de volgende trein komt?”

“Ruim een uur hoorde ik” antwoordde hij. “Maar eh... Zullen we een kop koffie of thee gaan drinken hier in de wachtkamer aan het andere eind van dit perron?” stelde hij voor.

“Dat is nog een ding met sfeer, tafellakens en een behoorlijke bediening...” voegde hij aarzelend toe, bang dat hij de sfeer met zijn spontane opwelling wellicht zou bederven.

Ze keek hem even peinzend aan en toen gleed er een glimlach over haar gezicht.

“Ja” lachte ze, “En laten we er wat lekkers bij uitzoeken?”

Zijn hart sprong op, tenminste zo heet dat toch in de boeken?

Hij stond op. Hij bedwong de neiging om een hoofse buiging te maken maar hield de deur voor haar open. Ze pakte haar spulletjes bij elkaar, haar tas waar het boek in ging, haar zwarte map en haar paraplu en schreed naar de deur.

“Ja, ze schrijdt. Net een ballerina...” schoot het door hem heen.

Ze hield haar hoed vast tegen de wind die wat plaagstootjes uit deelde. Tegen de zon in liepen ze over het perron naar de grote wachtkamer. Een oudere ober zag hen aankomen en hield in stijl de deur voor hen open. Hij keek even schattend naar dit elegante stel en geleidde hen naar een tafeltje voor twee in de hoek bij het raam. Hij zag dat deze heer de dame keurig de stoel aanbood en toeschoof voor hij zelf ging zitten. De dame hield haar fraaie hoed op. “Ja, zo zie ik het helaas tegenwoordig nog maar zelden” zuchtte de ober in zich zelf. Vervolgens kwam hij terug met de kaart.

“Ik heet Claudette” zei de dame toch nog onverwachts,

“Claudette du Chatinier, en hoe heet U?”.

“Ik heet Bernard” antwoordde hij.

“Bernard van Callinge. Uit Amsterdam. En moet u nog ver reizen?”

“Nee, ik woon hier in Haarlem en ik zou nog met wat werk naar een opdrachtgever in het Gooi toe. Maar dat lijkt me nu wat problematisch te worden.”

De thee met appeltaart werd gebracht. Gewoon lekker en zonder pretenties.

“Tutoyeren mag ook hoor!” lachte ze Bernard toe.

Bernard bedacht dat hij dat dolgraag wilde maar ja, dat hoorde hij natuurlijk niet voor te stellen: dat hoorde van háár uit te gaan.

Hij knikte maar voor hij wat kon zeggen ging Claudette verder:

“Ja, ik ben binnenhuisarchitect en ik help dus mensen bij het veranderen of inrichten van hun huis.”

“Hé wat leuk. Ben je Française? Met zo’n Frans klinkende naam?”

Een wat melancholische glimlach trok over haar gezicht.

“Ja,” zei ze, “Ik ben daar inderdaad geboren en heb er ook het grootste deel van mijn jeugd doorgebracht. Maar ja..., mijn ouders gingen uit elkaar en toen ben ik met mijn moeder terug gegaan naar Nederland...”

“Dus je hebt de naam van jouw vader wel gehouden?”

“Ja, want hij was een fijn mens waar ik veel van hield, van mijn moeder ook trouwens, maar hij kon daar niet voor me zorgen. Dus toch maar terug naar de Haarlemse duinen. Nee, mijn vader leeft nu niet meer...”

De melancholische blik keerde weer even terug in haar ogen.

Opeens lichtten haar ogen op:

“Kan je het horen dan?”

Bernard glimlachte. “Dat Frans? Nee, niet echt; ik meende even iets exotisch te horen maar kon het absoluut niet plaatsen. Goh, Frans...”

2.

Claudette werd nerveus.

'Waarom ga ik hier op in? Het lijkt me een hele aardige man, gedistingeerd en toch vrij. Maar er hangt iets in de lucht wat ik maar al te goed ken.

Een klein zetje en hij is hopeloos verliefd. Hopeloos ja. Maar toch, ik begin er niet aan. Die jaren na mijn scheiding waren een 'struggle for life' geweest.

Die Richard met zijn stomme plannen om hals over kop naar New York te verhuizen. Zijn plotselinge verliefdheid op mijn vriendin... Zo was ik opeens twee mensen in één keer kwijt. Jaren heb ik op een houtje gebeten om mijn deel van de schuld af te lossen. Het romantische huis dat we gekocht hadden in de goede tijd bracht veel minder op toen we het hadden moeten verkopen. Ik zit net weer een beetje op de rails. Geen verliefdheden dus. An me nooit niet. Al hoewel? Kan ik niet zo maar een beetje verliefd zijn en ervan genieten en gewoon mijn eigen gang gaan? Is ook een optie...

Ach, kan mij het ook schelen...'

De lage zon streelt door de ramen.

"Het is de tijd waarop de koeien naar huis komen" zegt ze mijmerend.

"Hè, wat?" Bernard kijkt haar aan. Verwonderd.

"Ja, in India is dat de tijd waarop de bruid naar haar het dorp van haar man wordt gebracht."

"O" Het kwam er nogal stom uit.

"Het botst", dacht hij, "En het botst nu al. En waarom weet ik niet."

Het gesprek komt niet erg op gang.

'Ze houdt zich terug, maar waarom in vredesnaam? Kan ik een neutrale ingang vinden?' Frankrijk dan maar? Ach nee, ik heb er geen zin in. Ik heb geen zin om een soort van beleefd gesprek op gang te gaan houden.'
Maar Claudette heeft daar ook geen zin in.
En zo zitten ze daar maar een beetje lummelig aan de koffie.
De stilte wordt housterig en geladen.

Plotseling schatert Claudette. "Sorry joh, je bent te aardig om verliefd op te worden."

Bernard krijgt een kop als vuur. Verdomme wat een rot griet. Hier heeft hij even niet van terug. En toch, wat is ze aantrekkelijk als ze, zo dwars tegen alle conventie in, zich bloot geeft.

"Hm, tja. In dat geval..?"

"Doen we net of er niks aan de hand is...."

"Ik weet niet of me dat lukt.."

"Ik ook niet..."

Stilte.

'Oef... Wat heb ik nou weer aan mijn fiets hangen?' Bernard zucht.

Ze glimlacht: "Je doet je naam eer aan."

Bernard weet nog net te voorkomen dat hij weer in een "Hè, wat?" vervalt. Zijn ogen dwalen wat afwezig rond.

"Je zucht net zoals onze trouwe Sint Bernard als die het ook even niet meer weet."

Hij kreeg zin om haar over de knie te nemen. 't Moet wel leuk blijven. Ander onderwerp. Hij knikt naar de grote map naast haar:

"Is dat jouw werk?"

"Ja, schetsen en ander materiaal, ik ben binnenhuisarchitect. Vandaar."

Hij knikt. Hij kon nog wel van alles gaan vragen, maar hij had er gewoon even geen zin meer in. Die licht spottende ogen van haar, ze had hem door, daar twijfelde hij geen ogenblik aan.

Maar had hij zichzelf door?

De spanning groeit.

'O mijn lieve, waarom is het geen normale aantrekkelijke, maar wat verlegen vrouw?'

"Bernard, ik wil gewoon eerlijk zijn. Ik zie dat je me aardig vind, maar dat je je geen raad met me weet. Ik kan een spelletje spelen, maar zo zit ik niet in elkaar.

Ik heb net een scheiding achter de rug die me economisch gevloerd heeft, en ben daarom... Nee..."

Ze schudde haar hoofd.

De spot was uit haar ogen verdwenen.

Ze keek hem recht aan. En hij zag de afstand die ze innam.

Vriendelijk doch beslist...

Toen kwam de warme appeltaart. Met slagroom.

3.

Bernard viel stil. Midscheeps geramd.

Hij liet zijn blik over haar gezicht glijden. Natuurlijk kon hij genieten van aangeboren schoonheid. Ze had mooie fijne lachrimpeltjes en prachtige trekken.

‘Uiterlijkheden’ zei hij in zich zelf.

‘Maar dat is niet voldoende voor aantrekkelijkheid. Het zijn toch haar ogen, en haar lichtjes erin. Zelfs ook nu ze even uithaalt...’.

Hij zweeg. Natuurlijk zou Claudette best haar buik helemaal vol kunnen hebben met “het verschijnsel man”. Hij haatte kerels die zonder respect achter vrouwen aanliepen alleen voor hun eigen pleziertjes. Egotrippers van het laagste soort. Hij vertikt het echter om zich onder zo’n generalisatie te laten vangen als “Alweer zo’n vent...”.

Maar uit haar blik maakte hij op dat ze zich hoe dan ook verschanste.

‘Tegen wat?’ vroeg hij zich af.

‘Heb ik haar zo net aanleiding gegeven om haar stekels op te zetten? Of is er ooit iets gebeurd wat hierop lijkt en waar zij vervelende herinneringen aan heeft? Associaties dus, die niets met mij te maken hebben?’

Ze leek hem heel beslist bij het slaan van deze grenspaaltjes.

‘Ja, terecht... Ze lijkt me geen allemansvriendje, en daar hou ik van...’

Hij keek haar peinzend aan.

Hij haalde blijkbaar ongemerkt zijn schouders op.

‘Ja inderdaad, je raakt mij behoorlijk’ dacht hij bij zichzelf,

‘...maar ik hoef ook niet over mijn ziel te laten lopen... Haal geen spelletjes met me uit... Nee. Of meespelen? Ja, maar niet als hij er zelf geen enkel houvast aan zou hebben.

Hij herpakte zich. 'Vrije geest tegen vrije geest. Pas dan wordt het leuk!'

Ze keek hem vragend aan. Hij was blijkbaar aan zet. Iets onbenulligs zou de sfeer alleen maar verpesten.

Hij probeerde zijn gedachten weer in het gareel te krijgen. Per slot van rekening kenden ze elkaar niet eens, en zaten ze au fond alleen gezamenlijk op een trein te wachten. Als die kwam waren er twee mogelijkheden: Of ze stapten apart in, of ze zouden nog samen verder reizen tot Amsterdam CS? Hoe dan ook, dat zou waarschijnlijk het eind van het verhaal zijn? Of zouden er...

'Ach, hou op!' zei hij in zich zelf. 'Sprookjes... En deze ontmoeting is toch eigenlijk toeval? Okay, ik ben mijn nieuwsgierigheid gevolgd en de wachtkamer in gestapt. En ook en vooral, ik ben evenmin zo nodig uit op dit contact. Ook zelf heb ik mijn eigen historie. En ook die was bepaald niet altijd zo halleluja geweest.

Hoewel...? Als zo'n ontmoeting me opeens toevalt...? Kom op...'

De appeltaart bleek voortreffelijk. Aan haar gezicht te zien vond Claudette dat gelukkig ook.

'En dat elimineert tenminste één potentiële stoorzender'

Hij glimlachte en gaf met zijn ogen aan dat het prima smaakte. Ze glimlachte terug maar zei evenmin iets.

““Wat nu?” zei Pichegru?” zei hij toen de taart echt op was.

'Ach,... Zou ze die uitdrukking kennen?'

Ze glimlachte verbaasd. "Pichegru? Wie was dat ook al weer?"

"Ja, dat was één van de Franse generaals in Nederland, tijdens Napoleon en zo..."

Ze lachte en knikte. "Oh ja! Daar heb ik wel eens van gehoord. Trouwens, Napoleons broer heeft hier nog in Haarlem gewoond. Bij de Hout. In wat nu het Provinciehuis is. Mooi

gebouw. En hij noemde zich toen “konijn van Holland” heb ik gehoord.”

Bernard schoot in de lach.

“Heb je dat hier geleerd, of nog in jouw Franse jeugd?” vroeg hij.

“Nee, hier. Eens ergens gelezen. Ach nee, In Frankrijk leerden we op school best van alles over de Napoleontische tijd maar vrijwel niets over de landen die hij had veroverd.”

“Wel jammer.” voegde ze er peinzend aan toe.

“Heb je speciale belangstelling voor historie?” vroeg hij.

“Nou, niet in detail, maar ik vind het wel leuk. Als ik wat interessants vind lees ik dat graag. En als ik eens ergens kom en ik zie een mooi gebouw of een mooi plein dan vraag ik me ook vaak af: hoe zou dit er in – noem eens wat - 1800 of zo hebben uitgezien? En zitten er spannende verhalen achter? De tijd als vierde dimensie, dus...” Een glimlach gleed over haar gezicht.

Bernard voelde zich geleidelijk weer ontspannen.

“Ja, ik denk dat jou die interesse ook prachtig kan helpen met jouw werk?” opende hij, half vragend.

“Ook wel, maar ik vind het sowieso leuk.”

“Geërfd van mijn vader...” voegde ze er aan toe terwijl haar blik het raam uitzweefde.

Ze moest hem vast wel doorhebben: hij had het toch wel een beetje boel te pakken van haar...

Hij voelde zijn oerverlegenheid terugkomen: de perfectionist in hem greep dan de macht, die mocht geen fouten maken als het er op aan kwam. Maar waardoor hij ook onverwachts kon verkrampen. Claudette was onverwachts zo’n mens.

‘Die stomme verlegenheid, zelfs nog op mijn leeftijd.’

“Ben jij getrouwd?” vroeg ze opeens. Haar ogen lachten maar Bernard voelde zich meteen op zijn hoede.

Tja, hij had inderdaad nog niets over zich zelf verteld, realiseerde hij zich. Maar waarom zou je ongevraagd meteen je hele hebben en houden en je hele geschiedenis op tafel gooien? Burgerlijke staat? Kinderen? Beroep? En of je daar behoorlijk van kan leven? Nee..., geen verhalen die je ook kan opvatten als een verkooppraatje. Hij had het andere kerels te vaak zien doen. Nee, het gaat niet om wat je hebt maar om wat en wie je bent. Gewoon als mens dus...
“Tja...” begon hij...

4.

“Tja,.. geweest. Ik ben getrouwd geweest. Ze kreeg jong kanker en later kwam het terug. Ze redde het toen niet meer. Ontzettend. Ik ben geen heilige geweest. Ik heb ook wel eens een andere kant opgekeken, en niet alleen gekeken, maar ik heb haar niet in de steek gelaten. We hebben het heel goed gehad samen.”

Claudette viel stil, ze was even veel te veel betrokken geweest op zichzelf. Ze had hem niet zo bruusk weg moeten duwen. Ze keek ongelukkig naar Bernard, die er wat stug bijzat. “Wat erg voor jullie Bernard...” zei ze zacht. Bernard hield zijn gezicht afgewend.

“Sorry, Bernard, ik ben nog veel met mijzelf bezig. Ben nog maar net begonnen aan een ander leven, en moet veel dingen nog anders leren zien.”

Bernard knikte afwezig. “Herkenbaar. We beginnen met een sprookje en waar we uitkomen weten we niet. Maar ik wil geen cynisme in mijn leven.”

Weer voelde Claudette zich betrappt. Cynisch? Ja, ze was inderdaad wel cynisch geworden.

Weer was het een poosje stil.

“Bernard, ik geloof niet dat mijn man Richard mij doelbewust in de steek liet. Wij waren beiden aan een ander leven toe. Alles was een beetje versleten. Maar we wisten geen van tweeën hoe dat te realiseren. Ik was jong bij hem in de zaak gekomen. Eerst gewoon als weekendhulpje, toen ik nog op de Kunstacademie zat om wat bij te verdienen. Het was liefde op het eerste gezicht. Hij was een stukje ouder. En hij zat op dat moment moeilijk financieel, had net de juwelierszaak overgenomen. Het ging als van zelf. Eerst sprong ik tijdelijk bij,

en voor we het beiden wisten werd ik onmisbaar, eerst in de zaak die toen heel goed liep, en daarna ook voor elkaar...

Kinderen krijgen stelden we nog uit. Maar toen ik daar echt aan toe was, vond Richard zich te oud. Dat gaf spanningen. En de buurt veranderde drastisch, de zaak liep achteruit. Ik had een affaire, Richard had er een. Maar we kwamen er samen toch door heen.

Toen gingen we met Kerst naar New York naar een oude vriendin van ons. Maar dat werd bij hem opeens liefde op het eerste gezicht. Wederzijds... Ja, en dan...

Hij verkocht de zaak, kreeg er minder voor dan hij geïnvesteerd had, en bij ons huis was het dito. En voor ik het wist was ik alleen, met een gedeelde schuld.

Ik heb mijn deel nu afgelost. En ben nu bezig op adem te komen."

Bernard knikte. Peinzend. "Ja, levens..." dacht hij, "Ze hebben allemaal hun eigen verloop, hun eigen drama."

Hij keek naar Claudette, naar de zon in hun lege theeglas, en voelde zich ook leeg.

"Claudette, ik denk dat ik dat wel kan begrijpen. En zeker dat je hierna bepaald niet op een relatie zit te wachten. Je hebt jouw portie problemen wel even gehad.

Maar toen ik jou zag? Na de dood van Louise dacht ik 'nooit weer'! Nooit wil ik me weer zò hechten aan iemand, en die dan na zoveel strijd kunnen verliezen. Ik wilde het allemaal maar op een afstandje houden. Heb wel wat vriendinnen gehad, en ik ben ze dankbaar. Ze hebben me ieder iets gegeven dat me verrijkt heeft. Maar toch, ik wilde me toch nergens aan binden."

Claudette knikte, ze begon stilzwijgend haar spulletjes bij elkaar te pakken, pakte haar korte jasje van de stoel, en haar map, en ze wilde haar portemonnee pakken. "Nee, ik reken af." Bernard wilde haar arm tegenhouden die de ober wilde

wenken. *“Doe dit niet Claudette, doe dit niet.”* Er klonk paniek in zijn stem.

Claudette keek hem rustig aan.

“Bernard, ik heb besloten naar mijn flatje terug te gaan. Ik woon aan het Spaarne, en heb later nog een afspraak. Ik wilde even op en neer naar Hilversum om iets af te geven, maar dat heeft nu met deze vertraging geen zin. Ik doe het morgen. Ik ga nu echt naar huis.

Bernard keek haar perplex aan. Ze wandelde zijn leven binnen en er zo weer uit? Dat kon toch niet.

Maar Claudette knikte. “Ja, dat doe ik wel Bernard. En ik heb vertrouwen. Nu zitten we ieder nog op een ander spoor, wie weet wat het leven zelf wil. Als we wel voor elkaar bestemd zijn kon ik je weer tegen. Ik maak geen afspraak, ik ga gewoon.”

Bernard voelde zijn maag in zijn schoenen zinken.

Een regel van Huub Oosterhuis flitste door hem heen: “Ik had ook zonder jou gelukkig kunnen leven, maar nu niet meer...”

Hij hield haar niet tegen, keek haar na, het lange donkere haar dat onder de hoed op haar rug viel. De klikhakjes.

Zijn verliefdheid had niet de kans gekregen.

“Bonjour Tristesse” mompelde hij: “Ik mis je nu al ...”

5.

Na haar scheiding was Claudette helemaal terug naar binnen gegaan. Tijden had ze het zich kwalijk genomen dat ze de plotselinge verliefdheid van Richard op haar jeugdvriendin niet had zien aankomen of had kunnen voorkomen.

Ze waren langzamerhand wat in een routinehuwelijk terecht gekomen. Slijtage. Niks nieuws natuurlijk want bij hun vrienden had ze die verschijnselen soms ook gemerkt. Doodzonde eigenlijk.

Het werd 'de zaak' vóór en 'de zaak' na'. En langzamerhand ging het over niets meer anders dan 'de zaak'. En haar eigen talenten en vaardigheden, die ze zo heerlijk had kunnen uitbouwen op de Kunstacademie, leken zo gewoon weer te verpieteren.

'Kijk, Richard trok zich eigenlijk van niemand wat aan. Was gewoon keihard bezig om met zijn zaak te overleven en uiteindelijk dopte ik mijn boontjes toch wel zelf.'

Maar toch... "Hou eens op met dat schuld en boete gedoe!" had ze zich zelf dan te vaak weer toegeroepen.

En dan nu opeens Bernard.

'Wel een aardige, sympathieke vent maar hij lijkt zo voorzichtig als het maar kan zijn. Best verkikkerd, lijkt me, maar wil ik dat? Hoe groot is de kans dat ik na een paar maanden het gevoel krijg van "meer van hetzelfde"?'

Ze schudde resoluut haar hoofd.

"Nee, dat wil ik absoluut niet!"

'Nou ja, misschien valt ie wel mee als we elkaar ooit weer eens tegenkomen? Maar nee!

Nu niet! Punt!'

'Nu voor mijzelf op een rijtje zetten wat ik nu eigenlijk wèl wil met mijn leven. Ik ben nu vrij om te gaan en te staan waar ik

wil. Ik wil ook eens verder kijken dan mijn comfortabele, voorspelbare wereld hier. Ook eens buiten Europa kijken. Of 'in de echte wereld'?

Ze dacht terug: 'Terugkomen in mijn oude vak van binnenhuisarchitect was lastiger dan ik had verwacht. Ik had na de scheiding mijn eigen bureautje gestart maar het had best een paar maanden geduurd voor ik mijn eerste zelfstandige opdracht binnensleepte. Gelukkig had Josien, een vroegere studievriendin, mij bij een van haar nieuwe klanten aanbevolen. Heerlijk: weer lekker creatieve oplossingen bedenken met mijn opdrachtgevers. Ideeën verzamelen, ruimtes eens helemaal op hun kop zetten, materialen vergelijken, tekenen en maquettes maken, en zelfs voorzichtige stappen zetten om digitaal te gaan ontwerpen. Ik zag bij Josien hoe leuk het was om virtueel met mijn klanten door het ontwerp te kunnen lopen.

In de tijd van de winkel met Richard was er eigenlijk vrijwel geen tijd om ook mijn vak op peil te houden. Laat staan om dat nieuwe tekenen met de computer bij te benen. Die ontwikkeling ging ontzettend snel. Maar dank zij de hulp van Josien en haar bureau heb ik die achterstand toch alweer een stuk ingehaald'.

'Door een tip van Lisette heb ik mijn flatje in het centrum van Haarlem gevonden. Prachtig, midden in de stad bij het Spaarne. Haarlem is leuk. En er waren eindelijk weer meer ontspannen jaren aangebroken. Me weer lekker redden van mijn eigen geld. Geen extravagante dingen uithalen, maar toch veel leuke dingen doen. Op reis bijvoorbeeld. Natuurlijk heb ik wel eens leuke kerels op mijn pad gehad maar ach, ik kan ook eigenlijk best zonder. Niks per se huisje boompje beesje...

Nee, het zou wel iemand moeten zijn die de deuren echt open zou kunnen helpen gooien naar buiten, verder buiten dan

alleen Haarlem, buiten Nederland of alle vertrouwdheid...

'Daarom dus graag een beetje een globetrotter s.v.p. ...'

"West Europa? Da 's toch de villawijk van de wereld!", zo'n uitspraak die haar bijgebleven was.

'Is een wereldreis iets voor mij? Maar ja, geef ik dan mijn bureautje weer op, net nu dat eindelijk lekker begint te lopen? Om op de bonnefooi de wereld in te gaan?

Ja, natuurlijk loop ik wat meer risico als vrouw, maar zo 'n doetje ben ik uiteindelijk ook niet. En er zijn toch meer aardige mensen dan hufters...'

Zelfredzaamheid dus?

6.

Bernard voelde zich even in zijn hemd staan. “Ook een vent heeft gevoelens” gromde hij in zichzelf.

Opeens moest hij zich inhouden om niet in de lach te schieten.

“Ach, die Bernard toch, arme ziel, heb je een blauwtje gelopen?” teemde hij tegen zich zelf.

Hij haalde zijn schouders op en liet zijn gedachten dwalen. Had hij iets stoms gezegd, had hij haar onbewust in één of andere verdediging gedrongen? Of was er iets dat ze mogelijk eerder in haar leven had opgelopen en wat hij niet had opgemerkt? Maar had ie dat dan wel kunnen opmerken? Van de psyche van vrouwen zou hij waarschijnlijk nooit de essentie begrijpen.

‘Wat nu?’ vroeg hij zich af.

“Niks!” zei een andere stem in hem. “Laat haar begaan! En beste Bernard, als ze “Nee!” zegt bedoelt ze gewoon “Nee!”. En als dat ergens dieper in haar toch niet zo is? Nou dan bedondert ze vooral zichzelf?”

Hij pakte rustig zijn spullen bij elkaar en liep het perron op. “Verliefdheid is een oogziekte” was het eerste citaat dat hem in zijn hoofd bleef zeuren. En “Forget it!”, “And take it as a man!”.

Gevoelens van gekwetstheid, boosheid en verdriet probeerden nog even zijn humeur te kapen.

Hij haalde wat kribbig opnieuw zijn schouders op: “Stop hiermee Bernard...”

Er was zojuist een trein binnengerold. Amsterdam CS was weer bereikbaar.

En zijn vertrouwde wereld ook...

7.

Het was een groot gedrang bij de trein. Hij had zich met een eerste klas kaartje verwend en liep naar dat deel van de trein. Inderdaad iets rustiger. Hij ging zitten. Even in gedachten.

Een daverende klap op zijn schouder wekte hem op uit zijn gepeins.

“Hé, joh, wat zie jij eruit als een droeve Sint Bernard!”

Het kon niet missen: Dirk Egmond stond breed lachend naast hem. Achter hem zag hij Anne, Dirk 's vrouw.

Dirk keek triomfantelijk op hem neer:

“Zo zo! Wil jij jouw beste vrienden niet eens zien als je in de trein stapt?”

Bernard keek op: “Zo! Ben je nog steeds bezig om jezelf patiënten te bezorgen?” reageerde hij en schudde zijn schouder uit. “Je mept als een dronken beer man!”

Anna keek glimlachend toe. “Stoere jongetjes zijn jullie toch...” lachte ze.

Dirk schudde zijn witte leeuwenmanen en strekte zijn grote hand uit naar Bernard.

“Kom bij ons zitten Bernard, en kijk eens wat vrolijker man! Heb je een blauwtje gelopen of zo?”

Dirk 's ogen twinkelden en keken Bernard oplettend aan.

“Zakelijk? Of een dame?” liet hij erop volgen.

Bernard zweeg.

Net even te lang.

“Dame dus...” concludeerde Dirk met een zucht terwijl hij zich in zijn treinstoel liet terugzakken.

Anne keek even taxerend en kwam overeind. Ze glimlachte Bernard toe en gaf hem een kus op beide wangen. Ze had meteen genoeg gezien in Bernard 's ogen. Na Louise 's dood

jaren geleden was hun vrolijke vriend Bernard toch wat kwetsbaarder geworden. En ze waren wel zo goed bevriend dat hij bij haar en Dirk soms even zijn 'pantser' kon laten zaken. Hij had er niet echt aan kunnen wennen om Louise niet meer om zich heen te hebben. Naar buiten was hij echter de Bernard gebleven die zijn leven op orde had en goed wist wat hij deed.

Dirk en Anna kenden hem al vanaf hun schooltijd. En Dirk had zijn oude gewoonte van goedmoedig plagen nooit kunnen afleren. Bernard had zich groot gehouden maar Dirk was er als fysiotherapeut toch vaak aan te pas gekomen om de spanningen in Bernard 's lijf weg te kneden. En dat ging gepaard met Dirk 's soms bonkige humor.

'Je leert elkaar zo nog dieper kennen...' bedacht Anne zich. Bernard zou het hen wel nooit willen toegeven, maar eigenlijk is ie vast nog steeds op zoek naar zijn verloren maatje... En hij had wel vaker zijn neus gestoten. Wilde hij waarschijnlijk onbewust toch net even te graag? Anne schudde haar hoofd en wachtte af of Bernard iets meer wilde zeggen.

Bernard aarzelde en lachte: "Verdomd Dirk, jij altijd met jouw... Ach ja, je hebt beet..." liet hij er met een grimlach op volgen.

Met gedempte stem vertelde hij hen wat er zojuist gebeurd was en dat hij zich stom voelde omdat hij waarschijnlijk toch wat te hard van stapel was gelopen. Het zat hem dwars.

Anne straalde hem toe.

Ze schudde haar hoofd. "Tja, goeie beste lieve Bernard, deze Claudette is van begin af aan gewoon eerlijk tegen jou geweest. Het is natuurlijk wel heel kort door de bocht als je hoopt dat ze op het eerste gezicht direct met je in zee wil...? Claudette was heel eerlijk over waar ze nu staat. Dus ik vind dat die reactie van jou niet helemaal recht doet aan haar eerlijkheid en openheid. Maar Bernard, je was niet alleen in

jouw verlegenheid en kwetsbaarheid. Ook Claudette gaf zich echt wel bloot..."

Bernard boog zijn hoofd en ging even terug in zijn gedachten.

"Anne, je hebt volkomen gelijk" bekende hij.

Anne ging door:

"Ach joh, laat even tot je doordringen dat ze blijkbaar nog maar kort uit die scheiding is. En jij kan helaas uit ervaring weten hoeveel energie en tijd het neemt om na een grote klap je leven weer op de rails te krijgen?"

Bernard knikte. Hij dacht terug aan de emoties die zojuist zo met hem aan de haal waren gegaan. "Op dit punt voel ik me gewoon weer zo'n onhandige puber".

Anne schoof naar de punt van haar stoel en legde haar hand op zijn arm: "Vertel nog eens, hoe zag ze eruit? " vroeg ze met haar stralende glimlach waar Bernard nooit echt van terug had.

"Oh, jullie roosteren me compleet zeg... Okay dan.." en hij beschreef Claudette.

"Inderdaad een plaatje. Dus je bent helemaal ondersteboven van haar." concludeerde Anne quasi streng. "En toch kan ik me heel goed voorstellen dat ze op de rem trapte. Heb je wat meer gehoord over haar vorige huwelijk? Was dat heel conventioneel of juist niet? "

"Nee, niet in detail..."

De roze wolk had hem even met zijn voetjes van de grond getrokken, en daar was ie nu weer keihard afgedonderd...

"Ik weet het niet Anne, mijn gevoelens hebben het hier eens gewonnen van mijn verstand..."

Dirk zat te schuddebuiken. "Bernardo is verliefd" sarde hij goedmoedig. Bernard bedwong maar net de neiging om hem eens ouderwets een por in zijn maag te verkopen.

"Effe dimmen Dirk!" voegde hij Dirk toe. Op Dirk kon hij niet kwaad worden. Die had altijd alles door. Door dik en dun. En

Anne, dat was een pracht meid. Een stel waar hij altijd op kon terugvallen.

Anne keek peinzend naar buiten. “Kijk, jij bent bepaald niet conventioneel, dus niet zoiets van alleen maar huisje boompje, beestje,... Okay, soms hou je die schijn van conventionaliteit wel prima op, maar wij weten wel beter. Dus dan wil iemand natuurlijk best even verder kijken met wat voor persootje ze te maken krijgen. Claudette ook. En dus kijkt onze Claudette natuurlijk ook eerste even die kat uit jouw boom..”

“Hm, volgens mij is het eerder een kater...” grimlachte Bernard.

Anne keek Bernard nog eens onderzoekend aan en voegde toe “Kom vanavond lekker met ons mee-eten. Kunnen we gelijk eens even jouw toekomst uitstippelen. Ik heb al eens vaker tegen Dirk gezegd “Het is geen kwestie van of, maar waarschijnlijk een kwestie van wannéér jij eens aan de haak wordt geslagen door een leuke partner...””

Bernard schoot in de lach.

“Oh ja, Als ze referenties nodig hebben moeten ze maar even bij ons buurten..” voegde Dirk er lachend aan toe. Hij zat op iets te broeden.

“Tja...” zei die tenslotte, “...als die Claudette echt voor jou is voorbestemd kom je haar vast wel weer tegen. Maar... Eh... Ik zal er eens over nadenken of ik jou eigenlijk wel kan meegeven aan deze schoonheid? Volgens mij is ze veel te aardig, veel te intelligent en zéker veel te mooi voor jou... Dus kop op Bernard! Ik zal je wel even managen....! Ik ben zojuist namelijk tot de conclusie gekomen dat ik dit soort zaken echt niet aan jou alleen kan overlaten..! We zullen je vanavond eens stevig onderhanden moeten nemen... Nee Bernard! Geen ge-ja-maar., je eet straks met ons mee!”

“Ach, Dirk! Lelijke pestkop” viel Anna uit. Maar haar ogen lachten onheilspellend....

De trein liep Amsterdam binnen.

Hij verheugde zich diep op het gezelschap van Anna en Dirk die avond. Vrolijkheid, diepgang en balsem voor zijn ziel...